

fremkomne Uttringer. Uden at gaae nærmere ind paa at omtale den af et talrigt Antal Godseiere for nylig udstedte Erklæring, maa det nemlig, naar den ærede Rigsdagsmand for Veile Amts 3die Balgfreds (Lehmann) meente at kunne give Sagen den Bending, at hele denne Erklæring skulde være betydningløs, fordi den ikke indeholder, paa hvilke Bilkaar Godseierne ville sælge deres Fæstegaarde, medens ethvert fornøstigt Menneske i Almindelighed gjerne vil sælge, naar han kan faae sine Ting godt betalte, være mig tilladt at gjøre den Bemærkning, at, hvis jeg ikke feiler, saa indeholder den af disse talrige Godseiere udstedte Erklæring ikke blot, at de Vedkommende ville gjøre Gaardfæsterne Tilbud om Kjøb af deres Fæstesteder, men at de tillige med Hensyn til den hele Transaction agte paa det Fuldstændigste at stille sig under Offentlighedens Control, idet de navnlig erklære, inden Udlobet af indeværende Aar at ville omstændeligt og nøiagtigt offentliggjøre de Tilbud, som fra deres Side gjøres Fæsterne, og endvidere at ville offentliggjøre ethvert stedfundet Salg af Fæstesteder tilligemed Prisen og Bilkaarene, hvorunder samme afsluttes. Det forekommer mig virkelig, at dette er det Overste, man kan vente af disse Mænd, og at det vilde være en Urimelighed at forlange, at en saa talrig Kreds af Mænd forud skulde kunne forenes om bestemte Bilkaar for Salget, der naturligvis væsentligt maa beroe paa mangfoldige forskellige locale og individuelle Omstændigheder. Ligeoverfor en saadan Erklæring er vistnok Ingen, naar man iøvrigt anseer vedkommende Udstedere for sandhedskjærlige og retfærdige Mænd, berettiget til at drage i Tvivl, at disse Mænd for Alvor ønske og ville virke til Sagens Fremme paa billige Bilkaar, og mindst tør man drage det i Tvivl, saalænge man maa indrømme, at Offentlighedens Stemme og Offentlighedens Control i vore Tider har Noget at betyde (Hør!).

Jeg skal heller ikke paa dette Sagens Standpunkt opholde mig ved den af Udvalgets ærede Fleertal i Betænkningen givne historiske Overblik, hvor Meget jeg end kunde have at erindre, navnlig mod den deraf gjorte Anvendelse; jeg skal, siger jeg, ikke for Diebliffet

opholde mig herved; thi jeg finder det meest passende at knytte, hvad jeg i saa Henseende har at bemærke, til den følgende indholdsrige, ja, i det hele vigtige Lovforslag maafee indholdsrigeste Paragraph, nemlig § 9. Kun eet Punkt i Fleertallets Betænkning maa jeg, saa nødigt jeg end gjør det, allerede her omtale. Det Mindretal, hvortil jeg hører, har nemlig i Betænkningen fremsat nogle ganske faa og korte Antydninger, og jeg behøver ikke — mindst for den ærede Ordfører — at gjøre Rede for Grunden til, at vi i saa Henseende have maattet fatte os meget kort. Hvad Mindretallet har yttret, er imidlertid ingenlunde stillet hen uden Begrundelse, og navnlig ere de Uttringer, hvortil jeg her nærmest sigter, om end i al Korthed, dog meget bestemt motiverede. Mindretallet har saaledes, efter sin Opfattelse af Forholdet og sin bedste Overbeviisning, naturligtvis med al mulig Respect for en modsat Mening, troet at kunne udtale, at en Foranstaltning som den her omhandlede, i det Omfang, hvori den paataentes udført, og under de nærværende Forhold, maa ansees faretruende for Almeenvællet. Man har udtalt, at der formeentligen kunde være Grund til at befrygte, at den let kunde svække Tilliden til Giendoms sikkerheden her i Landet, og at den — idet man herom endog har udtrykt sig med stor Vaersomhed — maafee i en ikke ringe Grad kunde ryste Crediten. I denne Anledning har Fleertallet fundet det passende, næst at betegne de nysnævnte Uttringer som „saare ubegrundede“, at erklære, at disse — saaledes hedder det i Betænkningen — „meget ligne en Gjenlyd af de Indvendinger, der i sin Tid fra adskillige Godseieres Side fremkom imod de i Slutningen af det forrige Aarhundrede besluttede heldbringende Reformer af Godseiernes og Bondestandens Forhold“ (Hør! Hør!). Ja, vistnok finde disse Uttringer Anklang her i Salen (Ja! Ja!), og den ærede Ordfører maatte ganske vist, ved at nedskrive denne Tirade, med hvilken jeg først blev bekendt, da jeg saae den trykt i Tidenden, kunne have tænkt sig — jeg udtaler dette, uden i nogen Maade at ville tilfidesætte den Afgøelse, jeg skylder Thinget —, at de nysciterede Ord, efter Beskaffenheden af nærværende Forsamling,